

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018 houdende nadere regels betreffende de aanwijzing van de begunstigden van de gezinsbijslagen en de uitbetaling in het kader van het gezinsbeleid, wat betreft het efficiënter maken van betalingen binnen het Groeipakket
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Voorliggend ontwerp van besluit voorziet in het efficiënter maken van betalingen binnen het Groeipakket. Vanaf 1 juni 2026 zal het Groeipakket of de aparte toeslagen exclusief via overschrijving op een bankrekening gebeuren.

Als de begunstigde geen bankrekening opgeeft, wordt de betaling geschorst en blijven de toelagen gedurende een maximale termijn van 5 jaar opeisbaar door de begunstigde.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Opgroeien

Inhoudelijk structuurelement: Groeipakket

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingsadvies

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2025/449 van 19 januari 2026.

Vorige beslissingen van de Vlaamse Regering

Voorliggend ontwerp van besluit werd principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering van 13 maart 2026 (VR 2026 1303 DOC.0236/1TER, VR 2026 1303 DOC.0236/BIS).

Advies Raad van State

De Raad van State heeft advies 79.101/16 van 22 april 2026 gegeven, met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Ingevolge het advies van de Raad van State worden de rechtsgronden in de aanhef van het besluit aangepast (randnummer 4).

In randnummer 3.5. van het advies stelt Raad van State dat het ontworpen artikel 14, derde lid, geen grondslag kan vinden in het Groeipakketdecreet. Het ontworpen artikel 14, derde lid, bepaalt dat indien de betaling van het Groeipakket wordt geschorst doordat de begunstigden geen bankrekening hebben opgeven, de uitbetaling gedurende vijf jaar opeisbaar blijft.

Binnen de toepassing van artikel 95 van het Groeipakketdecreet van 2018 hebben de begunstigden vijf jaar de tijd om hun rechten op te vorderen. Zo is er elke maand een recht dat voor vijf jaar opeisbaar is. Deze rechtsovereenkomst dient, gelet op de wijziging van artikel 76 van het Groeipakketdecreet van 2018, te worden ingesteld via de opgave van een bankrekening aangezien de betaling mogelijk gemaakt moet worden door de begunstigde. Wordt deze betaling niet mogelijk gemaakt, komt de vordering te vervallen. Hieraan komt voorliggend ontworpen bepaling tegemoet.

De Raad van State stelt zich de vraag of er in deze kwestie sprake is van verjaring an sich of van de schorsing van deze verjaring. We begrijpen de verwarring wanneer men naar het Groeipakket kijkt als een continuüm waarin maandelijks wordt betaald. Op dit ogenblik valt deze schorsingstermijn quasi samen met de verjaringstermijn, aangezien de betrokken rechtsmaand betaalbaar wordt gesteld de maand na deze rechtsmaand. Waar begunstigden echter retroactief rechtsovereenkomsten instellen, is dit duidelijker. Op dat ogenblik wordt de verjaringstermijn, die op dat ogenblik zou beëindigd worden door de vordering, voor vijf jaar geschorst gedurende dewelke de betalingen (die op dat ogenblik gegroepeerd betaalbaar worden gesteld) ter beschikking blijven. Het moge dus duidelijk zijn dat dit wel degelijk een schorsende werking betreft en niet een verjaringsregel an sich, anders zouden deze betalingen sneller dreigen te vervallen. De regels zijn dus in het voordeel van de burger.

Bij de wijziging van artikel 76 van het Groeipakketdecreet van 2018 bij het decreet van 19 december 2025 'tot wijziging van de regelgeving over het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin' (artikel 34) heeft het Vlaams Parlement zijn wil m.b.t. de verjaringstermijn en de schorsing daarvan duidelijk in de memorie van toelichting bij voormeld decreet van 19 december 2025 geformuleerd. Het is de wil van het Vlaams Parlement om een delegatie toe te kennen aan de Vlaamse regering om de regels omtrent de schorsing procedureel verder uit te werken en laat de Vlaamse Regering bijgevolg toe om hieraan verdere uitvoering te geven. In de memorie van toelichting bij het decreet van 19 december 2025 werd hierover het volgende opgenomen: *"De Vlaamse Regering zal via de haar verleende delegatie invulling kunnen geven aan de ondersteuning die geboden wordt aan mensen die er niet onmiddellijk in slagen om hun rekeningnummer aan te reiken. Het is immers niet de bedoeling dat deze mensen hun gelden zouden verliezen louter wegens dergelijke administratieve moeilijkheden"*. Indien Raad van State van mening is dat de grondslag in het Groeipakketdecreet hiervoor onvoldoende duidelijk is, kan hiervoor alsnog grondslag worden gevonden in artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen'.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Huidige regelgeving

Bij de opstart van het Groeipakket op 1 januari 2019 werd initieel in het Groeipakketdecreet van 2018 voorzien dat de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid via overschrijving werden uitbetaald. De mogelijkheid tot uitbetaling via circulaire cheque werd voorzien als een betaling om technische of sociale redenen niet mogelijk is per overschrijving.

Probleemstelling

Een minderheid van de betalingen gebeurt per circulaire cheque maar zorgen evenwel voor hoge behandelings- en betaalkosten. Het Agentschap Uitbetaling Groeipakket volgt samen met de uitbetalers dit systeem al geruime tijd van nabij op, om te kijken of deze kosten naar beneden kunnen. Oorspronkelijk bleek uit informatie van de private uitbetalingsactoren vanwege hun financiële instellingen en een overleg met Febelfin dat van de effectief uitbetaalde cheques ongeveer 97% onmiddellijk op een zichtrekening wordt gestort. De overige 2-3% wordt cash uitbetaald. Uit verdere data aangeleverd door de huisbankier van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket blijkt dat dit percentage steeds verder daalt tot ongeveer 1%. Een kwart van de uitgegeven circulaire cheques wordt bovendien nooit geïnd door de begunstigde blijkt uit de gegevens van de uitbetalers. Het nut van de circulaire cheque in het kader van het Groeipakket heeft dus zijn limieten bereikt.

Voorliggende wijziging

Vanaf 1 juni 2026 kunnen de toelagen in het kader van het gezinsbeleid enkel nog betaald worden op een bankrekening. De circulaire cheque verdwijnt definitief als betaalmiddel. Als de begunstigde geen rekeningnummer doorgeeft, wordt de betaling geschorst. De betaling blijft dan gedurende vijf jaar opeisbaar door de begunstigde. Dit geeft burgers voldoende tijd om hun rechten te vrijwaren, zeker rekening houdende met de erg ruime verjaringstermijn die reeds bestaat binnen het Groeipakket om rechten toe te kunnen kennen. Deze nieuwe termijn waarbinnen gelden nog effectief kunnen worden opgevraagd komt daar nog bovenop.

Aan de afschaffing van de circulaire cheque als betaalmiddel is een uitgebreid traject vooraf gegaan, waarin onder andere het Vlaams Netwerk tegen Armoede werd betrokken, om te voorkomen dat er gaten zouden vallen.

De uitbetalingsactoren voeren naar aanleiding van deze nieuwe werkwijze, een zeer intensieve begeleidingscampagne naar de begunstigten toe die hun Groeipakket ontvangen via een circulaire cheque. Ook na de invoering zullen zij mensen zeer aanklampend zo snel mogelijk naar een rekeningnummer toeleiden. Ook de gezinsinspecteurs van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket zullen een rol opnemen in deze toeleiding.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 zorgt voor de opheffing van de mogelijkheid om de begunstigten via circulaire cheque te betalen bij de eerste aanduiding van begunstigten.

Artikel 2 zorgt voor de opheffing van de mogelijkheid om de begunstigten via circulaire cheque te betalen bij de toeleiding van begunstigten.

Artikel 3 vervangt het huidige artikel 14 en bepaalt dat, als de begunstigden geen bankrekening opgeven aan de uitbetalingsactor en zij hun identiteit wel kunnen bewijzen en dus geen beroep kunnen doen op artikel 13 BVR Begunstigden, de betalingen worden geschorst. De uitbetalingsactor brengt de begunstigden hiervan schriftelijk op de hoogte. In voorkomend geval verricht de gezinsinspecteur een controle teneinde een rekeningnummer te bekomen. In geval van schorsing blijven de toelagen in het kader van het gezinsbeleid vijf jaar opeisbaar. Deze termijn van vijf jaar begint te lopen vanaf de dag waarop de betaling had kunnen plaatsvinden conform de betaaldata als vermeld in artikel 11 en 12 van het BVR van 29 juni 2018 'houdende nadere regels betreffende de aanwijzing van de begunstigden van de gezinsbijslagen en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid'. Artikel 12 voorziet in een delegatie aan de minister om een betaalkalender op te stellen en dit werd vervolgens bij Ministerieel Besluit gedelegeerd aan het Agentschap Uitbetaling Groeipakket.

Hoewel overeenkomstig de Wetgevingstechnische regels en formele beginselen van behoorlijke regelgeving wordt voorgeschreven om bij verwijzingen binnen één tekst in de regel niet te vermelden dat het om de voorliggende tekst gaat, behouden we deze vermelding wel in deze wijzigingsbepalingen. Dit aangezien in de rest van het BVR ook de vermelding 'van dit besluit' wordt gebruikt. Dit in functie van de leesbaarheid.

Artikel 4 bepaalt de datum van inwerkingtreding. Dit artikel bepaalt dat er geen circulaire cheques meer worden uitgegeven met datum vanaf 1 juni 2026. Dit betekent dat alle rechten die berekend worden voor 1 juni 2026 nog betaald kunnen worden per circulaire cheque. Alle rechten die berekend worden vanaf 1 juni 2026 kunnen niet meer betaald worden per circulaire cheque. Dit betekent concreet dat de gezinsbijslag over de maand mei 2026 nog kan uitbetaald worden via circulaire cheque, omdat de gezinsbijslagen worden berekend en betaalbaar gesteld op 31 mei 2026. De kinderopvangtoeslag over de maand mei wordt berekend en betaalbaar gesteld op 19 juni 2026 en zal dus niet meer met circulaire cheque kunnen gebeuren.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De uitgifteprijs van een circulaire cheque in het kader van het huisbankiercontract binnen de Vlaamse Overheid bedraagt €1,51 inclusief BTW per cheque. Voor de verwerking van de geannuleerde of vervallen cheques rekent de huisbankier niets aan. Voor FONS werden van januari tot en met oktober 2025 in totaal 24.352 cheques uitgegeven. De uitbetaling van het Groeipakket via circulaire cheque is een proces dat deels manueel uitgevoerd wordt, zowel bij de uitbetalingsactoren als bij de huisbankier, vooral voor het annuleren en het verwerken van een vervallen circulaire cheque. De uitgespaarde bankkosten worden binnen het agentschap herbestemd naar budget voor briefwisseling naar de gezinnen om zoals voorzien in het dienstverleningsschema hen te informeren over de wijzigingen in betaalmogelijkheden.

De bereken- en betaalmotor CGPA moet aangepast worden om te verhinderen dat deze betaalwijze nog kan gebruikt worden en dat lopende dossiers met deze betaalwijze niet correct zouden afgehandeld worden. De aanpassingen in de toepassing betreffen het verwijderen van deze betaalwijze in alle relevante schermen voor dossierbeheer, taken aanmaken die dossierbeheer wijzen op geblokkeerde betalingen in de desbetreffende dossiers, aanpassen van de rappelprocedure die van toepassing is bij betalen met circulaire cheque, veranderen van historische gegevens in dossiers met openstaande betalingen voor

deze betaalwijze, briefwisseling aanpassen waar verwezen wordt naar deze betaalwijze, ... Deze aanpassingen worden ingeschat op een totaal van 41 storypunten of een totaalbudget van €471.500 (€11.500iBTW/storypunt). Deze aanpassingen zijn geldig voor de volledige uitbetalingssector. Deze kosten komen in gevolge het advies van de Inspectie van Financiën ten laste van het investeringsbudget van VUTG. In het kader daarvan heeft VUTG reeds een budgetvraag geformuleerd om de uitvoering van maatregelen genomen door de Vlaamse Regering binnen het Groeipakket, gefinancierd te krijgen. Deze budgetvraag werd gesteld binnen begrotingsopmaak 2026 en wordt hernomen bij begrotingsaanpassing 2026.

De afschaffing van de circulaire cheques heeft geen budgettaire impact op de benodigde beleidskredieten. De kosten van het Groeipakket (die ten laste zijn van de beleidskredieten) worden immers budgettair aangerekend vanaf het moment dat het recht op de toelage ontstaat, onafhankelijk van het tijdstip en de wijze waarop dit recht wordt uitbetaald. Rechten die uiteindelijk niet worden uitbetaald bij gebrek aan rekeningnummer, zullen worden afgeboekt. Maar gezien de termijn waarop deze rechten opvraagbaar blijven (5 jaar) wordt deze impact als zeer beperkt ingeschat.

Inspectie van Financiën

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën met als referentie RD/2025005551 werd verleend op 24 december 2025.

Begrotingsakkoord

Met toepassing van artikel 31 §1 van het BVR VCO is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, vereist.

Het begrotingsakkoord met als referentie JvdB/2025005551 werd verleend op 23 februari 2026.

B. ESR-TOETS

Voorliggend ontwerp van besluit dient niet te worden onderworpen aan een ESR-toets.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit besluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Na definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering zal de publicatie in het Belgisch Staatsblad worden aangevraagd.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018 houdende nadere regels betreffende de aanwijzing van de begunstigden van de gezinsbijslagen en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen te gelasten het voormelde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ